

Voorstellen bij Wetsvoorstel afbouw salderingsregeling

In januari staat de plenaire behandeling van het wetsvoorstel geagendeerd waarmee de salderingsregeling wordt uitgefaseerd ('Wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en de Wet belastingen op milieu-grondslag ter uitvoering van de afbouw van de salderingsregeling voor kleinverbruikers', Kamerdossier 35 594). De NVDE, Energie Samen, Holland Solar, Energie-Nederland, Netbeheer Nederland, Flexiblepower Alliance Network en Energy Storage NL verwelkomen dat er op dit slepende dossier eindelijk een knoop wordt doorgemaakt en er duidelijkheid komt voor huishoudens en de sector. We steunen het wetsvoorstel voor een geleidelijke afbouw van de salderingsregeling. Daarnaast zien we een aantal punten waar verbetering van het Wetsvoorstel en de daaruit volgende AMvB gewenst is.

Overwegingen:

1. De salderingsregeling heeft ons veel gebracht. Al jaren zien we een snelle groei van het aantal huizen met zonnepanelen, zowel in de koop- als in de huursector. Anderhalf miljoen huishoudens hebben nu zelf zonnepanelen en daarmee een aanzienlijk lagere energierekening in deze tijd van extreme energieprijzen. Deze groei is mogelijk gemaakt door de salderingsregeling en zorgt dit jaar waarschijnlijk voor ruim 5 terawattuur aan zonnestroom (15% van alle hernieuwbare elektriciteit). Dit leidt met het huidige aantal huishoudens met zonnepanelen tot ruim 2 Mton minder CO₂-emissie per jaar en bespaart bijna 1 miljard m³ aardgas. De elektriciteit die huishoudens zelf opwekken wordt gemiddeld voor 30-40% direct in huis gebruikt, zonder belasting van het net.
2. Saldering leidt tot ongelijkheid tussen huishoudens met en zonder zon. De regeling is nu vrij royaal: terugverdiertijden zijn kort. Het totale voordeel van salderen voor huishoudens met zonnepanelen loopt op tot ruim 1 miljard euro in 2025. Dat geld moet ergens vandaan komen, bijvoorbeeld door een hogere energiebelasting en een hoger stroomtarief voor alle klanten van een leverancier. Dat komt neer op jaarlijks ongeveer 260 euro aan *extra kosten* voor een vaak armer huishouden zonder panelen, tegenover 320 euro *voordeel* voor overwegend rijkere huishoudens in koopwoningen mét panelen (zie [factsheet](#)). Dit denivellerende effect moet politiek worden gewogen, zeker nu gezocht wordt naar maatregelen om de energierekening voor armere huishoudens betaalbaar te houden.
3. In de energietransitie is een nieuwe fase aangebroken. Niet alleen zijn zonnepanelen steeds goedkoper geworden (zij het niet in dit crisisjaar), het is ook steeds beter mogelijk om de zelf opgewekte stroom in het eigen huis te gebruiken zonder daarmee het net te belasten. Dergelijk 'eigen verbruik' ontlast het elektriciteitsnet en voorkomt dat er overschotten op de dag ontstaan; gebruik van de opgeslagen elektriciteit in de avond voorkomt juist dat (fossiele) centrales aan moeten. Opties voor meer eigen verbruik zijn bijvoorbeeld het 'slim' inzetten van een warmtepomp, het slim opladen van de elektrische auto en andere elektrische apparaten, en lokale opslag in een thuisbatterij. De huidige salderingsregeling mist echter elke stimulans voor eigen verbruik.

4. Als sector steunen we daarom de geleidelijke afbouw van de salderingsregeling naar een systeem waarin huishoudens worden gestimuleerd om het net zoveel mogelijk te ontlasten. Een belangrijke voorwaarde hierbij is dat huishoudens hun investering in zonnepanelen in zeven jaar blijven terugverdienen, zoals afgesproken in het Klimaatakkoord. De percentages in het voorstel van de minister ten aanzien van de te salderen stroom kunnen dat goed borgen. De huidige dynamiek in de energiemarkten laat wel zien dat het nodig kan zijn om het nu voorgestelde afbouwpad onderweg nog te herijken, zonder aan het eindjaar te tornen.
5. De door de minister voorgestelde (in een AMvB te regelen) minimumprijs voor niet-gesaldeerde stroom raden we af, want die leidt nog steeds tot oneerlijke kostenverdeling tussen huishoudens met en zonder zonnepanelen, tot weinig stimulans voor eigen gebruik en dus tot onnodige netbelasting. Het is daarom belangrijk dit teruglevertarief vrij te geven. Energiebedrijven zullen in onderlinge concurrentie tarieven aanbieden die een betere benadering zijn van de werkelijke waarde van teruggeleverde zonnestroom (volgens PBL in 2023 ongeveer 67% van de gemiddelde elektriciteitsprijs). Ook kunnen ze dan contracten bieden met van uur tot uur veranderende prijzen en relatief gunstige teruglevertarieven, zoals momenteel in Vlaanderen al gebeurt.
6. Naast het afbouwen van de salderingsregeling zal flexibiliteit bij huishoudens ook op andere manieren moeten worden gestimuleerd om bijbehorende investeringen voldoende rendabel te maken. Zodat alle gebruikers van het toekomstige energiesysteem een actievere rol vervullen en bijdragen aan houdbaarheid en verduurzaming van ons systeem.

Concreet pleiten we voor aanname van het wetsvoorstel. Bij voorkeur zien we dat vergezeld van:

I: Aanpassing van het voorstel middels één amendement met de volgende samenhangende elementen:

1. Opname van het criterium dat afbouw moet leiden tot een terugverdientijd van zeven jaar voor zonnestroomsystemen bij huishoudens.
2. Verwijdering van de percentages in artikel II over het deel elektriciteit dat gesaldeerd mag worden, en de verwijzing daarnaar in artikel I E lid 1. In plaats daarvan vermelding dat:
 - Het pad met percentages van de teruggeleverde elektriciteit die leveranciers salderen in een Ministeriële Regeling wordt gepubliceerd.
 - Dezelfde percentages als nu voorgesteld door de Minister voor het fiscale deel worden opgenomen in de jaarlijks vast te stellen belastingwet (Belastingplan).
3. Verwijdering van artikel 31c lid 4 over het teruglevertarief voor niet-gesaldeerde stroom (artikel I E).
4. Opname in de Memorie van toelichting:
 - De percentages uit artikel II van het huidige wetsvoorstel als indicatieve leidraad en
 - Dat herijking van deze percentages zal plaatsvinden bij een afwijking met meer dan een jaar van de zeven jaar terugverdientijd, via Belastingplan en Ministeriële Regeling.

II: Ontwikkeling op korte termijn van een stimuleringsregeling voor opties die huishoudens in staat stellen om zelf opgewekte elektriciteit maximaal zelf te gebruiken, bijvoorbeeld voor batterijen en warmte-opslag.